

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва

Затверджено

На засіданні кафедри музичного мистецтва
Факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 9 від 02.09.2020 р.)

Завідувач кафедри _____ Е. З. Тайнель

**Силабус з навчальної дисципліни «Музична педагогіка»,
що викладається в межах ОПП
Середня освіта (Музичне мистецтво)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності
014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)**

Львів 2020 р.

Назва курсу	Музична педагогіка
Адреса викладання курсу	М. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра музичного мистецтва
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 01 Освіта спеціальність 014 середня освіта спеціалізація Музичне мистецтво
Викладачі курсу	Жигаль Зоряна Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва
Контактна інформація викладачів	http://kultart.lnu.edu.ua/employee/zhyhal-zoryana-myhajlivna
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/muzychna-pedahohika
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб вміти творчо мислити, самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватись у бурхливому потоці наукової інформації. Тому у курсі представлено як огляд концепцій видів досліджень, так і процесів та інструментів, які потрібні для підвищення рівня наукової підготовки в галузі професійної педагогічної діяльності.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Музична педагогіка» є завершальною нормативною дисципліною з спеціальності 014 середня освіта спеціалізація Музичне мистецтво для освітньої програми Середня освіта (музичне мистецтво), яка викладається в 2 семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Музична педагогіка» сформувати навички музично-педагогічної діяльності, сприяти збагаченню музично-педагогічного досвіду майбутніх фахівців, поглибити знання з музичної педагогіки і психології, інноваційних педагогічних технологій, культури педагогічного спілкування.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Выготский Л.С. Психология искусства. – М.: Искусство, 1968. – 379 с. 2. Губернський Л., Андрущенко В., Михальченко А. Культура. Ідеологія. Особистість. – К.: Знання України, 2002. – 358 с. 3. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л.Т. Левчук. – К., 1997. 4. Исьянова Л.М. Феноменологическая диалектика. Искусство. Музыка. Уроки А.Ф. Лосева. – К., 2000. 5. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. Посібник. – К., 1997. 6. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М.: Политиздат, 1975. – 564 с. 7. Лещенко М.П. Зарубіжні технології підготовки учителів до естетичного виховання. – К., 1996.

	<ol style="list-style-type: none"> 8. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навч. посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К., 1999. 9. Лосев А.Ф. История античной эстетики. – М., 1963. 10. Мистецтво у розвитку особистості: Монографія. – Чернівці: Зелена Буковина, 2006. – 224 с. 11. Мистецька освіта в контексті Європейської інтеграції. Теоретичні та методичні засади розвитку / Тези міжнародної науково-практичної конференції (30 червня – 2 липня). – Київ – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2004. –400 с. 12. Музыкальное восприятие как предмет комплексного исследования / Сб. статей. – К., 1986. 13. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. – К.: КНУКіМ, 2006. – 188 с. 14. Олексюк О.М. Ткач М.М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва: Навч. посіб. – К.: Знання України, 2004. – 264 с. 15. Падалка Г.М. 16. Основи викладання мистецьких дисциплін / Ред. О.П. Рудницька. – К., 1998. 17. Петрушин В.И. Музыкальная психология: Учебное пособие для студентов и преподавателей. – М., 1997. 18. Ражников В.Г. Диалоги о музыкальной педагогике. – М., 1994. 19. Рудницька О.П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти. – К., 1998. 20. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька. – Навч. Посібник. – К., 2002. 21. Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка. – К., 1997. 22. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання: Спроба педагогічної антропології // Вибр. пед. твори. – К., 1983. – Т.1. – 326 с. 23. Цвелих Т.І. Методика морального виховання дітей молодшого і середнього шкільного віку: Методичний посібник для вчителів. – К.: Радянська школа, 1974. – 144с. 24. Цемко М.В. Про методи вивчення сприйняття музики // Методологічні проблеми мистецтвознавства. – К.: Наук. Думка, 1989. – С. 106 – 114. 25. Шпак В.І. Взаємозв'язок загального і естетичного розвитку у вихованні учнів // Початкова школа. – 1986. - №2. – С. 30 – 37. 26. Шульгіна В.Д. Українська музична педагогіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ДАКККіМ, 2008. – 263 с.
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	16 годин лекційних, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст і функції мистецької освіти; - Різновиди технологій музичного навчання (особистісно-орієнтовані технології навчання,інтерактивні технології, мультимедія);

	<p>- основні питання музичної освіти і виховання в загальноосвітній школі</p> <p>- характеристику музичних здібностей школярів (психологічні та фізіологічні особливості).</p> <p>Вміти:</p> <p>- розвивати музичні здібності школярів.</p> <p>- аналізувати педагогічний досвід;</p> <p>- грамотно використовувати інноваційні методи музичного навчання та виховання.</p> <p>- володіти теоретичними основами музичної педагогіки</p>
Ключові слова	мистецька освіта, становлення особистості, технології музичного навчання і виховання, принципи та методи музичного навчання, музичні здібності дітей.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Доцільно подавати у формі СХЕМИ КУРСУ**
Підсумковий контроль, форма	Екзамен в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з фахових дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату _____, розуміння джерел музичної педагогіки
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання проектно-орієнтоване навчання, дискусія, інтерактивний метод імітаційно-рольової гри, тренінг спілкування (підготовка до сприймальної діяльності та інших видів активної роботи).
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>25</u> • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>25</u> • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів <u>50</u> <p>Підсумкова максимальна кількість балів _____</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання.</p>

	<p>Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте функції мистецької освіти 2. Формування духовної культури особистості – головна мета мистецького навчання і виховання 3. Психолого-педагогічні основи музичної освіти 4. Класно-урочна система освіти: історія виникнення значення музичної освіти у ній) 5. Проаналізуйте особливості уроків музичного мистецтва та їх різновиди 6. Уроки музичного мистецтва, структура, вимоги до проведення 7. Структура уроку музики та його особливості 8. Основні питання музичної освіти і виховання в загальноосвітній школі 9. Музичне мистецтво як навчальний предмет 10. Психологічні умови музичного розвитку дітей молодшого шкільного віку 11. Вікові особливості музичного розвитку дітей молодшого шкільного віку 12. Музичний слух як один із основних складових музичних здібностей 13. Висвітліть різновиди музичного слуху (абсолютний, внутрішній, слух настройщика) 14. Проаналізуйте види музичного слуху і особливості їх розвитку 15. Висвітліть питання охорони дитячих голосів 16. Характеристика дитячих голосів 17. Будова голосового апарату 18. Охарактеризуйте головні співацькі навички 19. Процес розвитку співочих навичок учнів молодших класів 20. Охарактеризуйте процес мутації та його особливості в учнів

	підліткового віку
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

** Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
10.01.20 2 год	Тема 1. Функції мистецької освіти.	лекція	Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.	Проаналізувати діяльнісний підхід до вирішення педагогічних проблем крізь призму ідеї про сутність культури. Висвітлити зв'язок методології музично-педагогічної освіти як науки з філософією освіти, естетикою, психологією, музикознавством, музичною педагогікою. (2 год.)	Впродовж лекції
14.01.20 2 год	Тема 2. Формування духовної особистості – головна мета мистецького навчання і виховання.	лекція	Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник / М.Т. Білуха. – К.: АБУ, 2002.– 480 с	Озброїти майбутніх учителів музики теоретичними знаннями з методології музично-педагогічної освіти. (2 год.)	Впродовж лекції
17.01.20 2 год	Тема 3. Особистісно - орієнтовані технології музичного навчання і виховання та їх побудова на основі	семінарське заняття	Олексюк О.М., Ткач М.М., Лісун Д.В. Герменевтичний підхід у вищій мистецькій освіті: колект. монограф. / О.М. Олексюк, М.М. Ткач, Д.В. Лісун. – К.: Київ. ун-т ім.	Навчитись визначати: актуальність, об'єкт, предмет, мету, завдання, гіпотезу наукового дослідження. (2 год.)	Впродовж заняття

	принципу історизму.		Б.Грінченка, 2013. – 164 с.		
24.01.20 2 год	Тема 4. Зміст та функції мистецької освіти.	лекція	Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Видання друге, перероблене / С.У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ТОВ Фірма «Планар», 2010. – 308 с.	Засвоїти сучасні парадигмальні підходи в мистецькій педагогіці та компетентнісний підхід в музично-педагогічній освіті.	Впродовж лекції
27.01.20 2 год	Тема 5. Принципи і педагогічні умови навчання мистецтва.	лекція	Горбенко С.С. Навчально-наукова діяльність студентів з методики музичного виховання: навчально-методичний посібник / С.С. Горбенко. – К.: Освіта України, 2010. – 180 с.	Розглянути методологію музично-педагогічної освіти як сферу діяльності, пов'язану з науковим пошуком, розробкою та обґрунтуванням вихідних положень категорій та закономірностей. (2 год.)	Впродовж лекції
2.03.20 2 год	Тема 6. Методи мистецького навчання.	семінарське заняття	Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Видання друге, перероблене / С.У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ТОВ Фірма «Планар», 2010. – 308 с.	Проаналізувати елементи змісту підготовки вчителя музики: досвід творчої діяльності; методологічні знання; способи теоретико-аналітичної діяльності; досвід емоційно-ціннісних ставлень учителя музики до процесу осмислення проблем музичної педагогіки. (2 год.)	
9.03.20 2 год	Тема 7. Структура мистецької освіти.	лекція	Методологічні засади педагогічного дослідження / [Хриков Є. М. та ін.;	Розглянути та проаналізувати принципи наукового дослідження.	Впродовж лекції

			за заг. ред. В. С. Курила, Є. М. Хрикова]; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДЗ «Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка». – Луганськ : ДЗ «ЛНУ ім. Т. Шевченка», 2013. – 247 с	Висвітлити специфіку музично-педагогічного наукового дослідження. (2 год.)	
12.03.20 2 год	Тема 8. Національна основа художнього навчання і виховання.	лекція	Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник / М.Т. Білуха. – К.: АБУ, 2002.– 480 с.	Теоретично розглянути та обґрунтувати методи емпіричного дослідження. (2 год.)	Впродовж лекції
16.03.20 2 год	Тема 9. Художнє пізнання як взаємодія сприймання, оцінювання і творення в мистецтві.	семінарськ е заняття	Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю.О. Туранов, В.І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с. 7. Соловей М.І., Спіцин Є.С., Потапенко К.К. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів: Посібник для студ. вищих навч. закл. / М.І. Соловей, Є.С. Спіцин, К.К. Потапенко. – К.: Ленвіт, 2004.– 144 с.	Зробити аналіз видів спостереження, як самостійного методу та складової інших методів наукового дослідження. Розглянути опитування та його видів: бесіди, інтерв'ю, анкетування та тестування як система психолого-педагогічних завдань. Вивчення педагогічного досвіду, передовий і новаторський досвід, етапи їх аналізу. (2 год.)	Впродовж заняття
27.03.20	Тема 10.	лекція	Пехота О.М.,	Ознайомити студентів	Впродовж

2 год	Вимоги до вибору навчального матеріалу з мистецьких дисциплін.		Єрмакова І.П. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. / О.М. Пехота, І. П. Єрмакова. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013. – 287 с.	із методами теоретичного дослідження та їх видами. (2 год.)	лекції
6.04.20 2 год	Тема 11.Методологічні засади мистецької освіти	семінарське заняття	Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: Навч. посібник для вищих пед. закладів освіти / П. Г. Лузан, І. В. Сопівник, С. В. Виговська.– К.: РННЦ «ДНІТ», 2000. – 259 с.	Розглянути індукцію і дедукція як форму руху пізнання. Роль методу дедукції у створенні поняттєвої системи наукових знань. Висвітлити взаємозв'язок та послідовність аналізу та синтезу в процесі вивчення педагогічних явищ та понять. Розглянути порівняння, класифікацію, моделювання, абстрагування та конкретизацію як різновиди методів дослідження. (2 год.)	Впродовж заняття
13.03.20 2 год	Тема 12. Основні питання музичної освіти і виховання в загальноосвітній школі.	лекція	Тягур Р.С. Основи педагогічних досліджень. – Навчально-методичний посібник./Р.С.Тягур. – Івано-Франківськ: Плай. – 2005. – 80 с.	Визначати характер педагогічних явищ, значення зв'язків між причиною зв'язків між причиною і наслідком; поняття виміру, ряд розподілу (графічна ілюстрація). (2 год.)	Впродовж лекції
20.03.20 2 год	Тема 13. Уроки мистецтва, їх різновиди,	лекція	16. Рудницька О. Болгарський А. Основи педагогічних досліджень. – К.,	Вивчити послідовність пошуку інформаційних джерел та їх види.	Впродовж лекції

	структура, вимоги до проведення.		1998. – 142 с.	Розглянути оформлення опрацьованої літератури відповідно до вимог. (2 год.)	
24.04.20 2 год	Тема 14. Форми організації мистецького навчання	семінарське заняття	Абдуллин Э.Б. Методология педагогики музыкального образования: ученик для студ. высш. пед. учеб. заведений / Э.Б. Абдуллин. – 3-е изд., испр. и доп. М.: «Издательство Гном», 2010. – 416 с. Лесин В. М. Як працювати з книгою. Метод. посібник. – К.: Вища школа, 1989. – 71 с.	Аналізувати вили роботи над літературою, їх залежність від мети. Уміти створювати зворотньо-хронологічний порядок опрацювання літератури. Навчитись користуватись електронними ресурсами та оформляти їх. (2 год.)	Впродовж заняття
27.04.20 2 год	Тема 15. Особливості особистості школяра, його права та обов'язки.	лекція	Гончаренко С.У. Методика як наука / С.У. Гончаренко. – Хмельницький, 2000.	Головні особливості розвитку особистості школярів різних вікових груп (молодшої, середньої, старшої). Права та обов'язки учнів загальноосвітніх навчальних закладів згідно з «Положенням про загальноосвітній навчальний заклад». Обов'язки учнів загальноосвітніх навчальних закладів.	Впродовж лекції
	Тема 16. Особливості розвитку музичного слуху школярів.	лекція	Цвелих Т.І. Методика морального виховання дітей молодшого і середнього шкільного віку:	Музичний слух як один із основних складових музичних здібностей. Характеристика музичного слуху з фізіологічної сторони,	Впродовж лекції

			<p>Методичний посібник для вчителів. – К.: Радянська школа, 1974. – 144с.</p> <p>24. Цемко М.В. Про методи вивчення сприйняття музики // Методологічні проблеми мистецтвознавства. – К.: Наук. Думка, 1989. – С. 106 – 114.</p>	<p>Види музичного слуху. Формування музично-слухової уяви не просто важливий компонент розвитку музичного слуху, а ведучий регулятор розвитку музичних здібностей</p>	
4.05.20 2 год	Тема 17. Характеристика дитячого голосу.	семинарське заняття	1. Гумінська О.О.– Уроки музики в загальноосвітній школі. Мет. посібник – Тернопіль, 2010 – 54-61с.	Голосовий апарат людини як складена система. Дослідження рівня розвитку школярів. Структура дитячого голосового апарату. Види дитячих голосів. Діапазон дитячого голосу, «примарна зона».	Впродовж заняття
8.05.20 2 год	Тема 18. Охорона дитячого голосу.	лекція	Леонтович М.Д. – Практичний курс навчання співу в середніх школах України. К.: Муз. Україна, 1989. – 134с.	Спів – дуже складний психофізіологічний процес. Складові голосового апарату. Взаємодія слуху та голосу. Гортань – найуразливіше місце голосового апарату. Особливості дитячого голосу у різному шкільному віці (дитячому, середньому старшому). Мутаційний період школярів. Рекомендації лікарів-фоніатрів (С.	Впродовж лекції

				Духовної, І. Деражне, В. Єрмолаєва).	
11.05.20 2 год	Тема 19. Будова голосового апарату дітей. Особливості розвитку дитячих голосів.	семінарське заняття	Гумінська О.О.– Уроки музики в загальноосвітній школі. Мет. посібник – Тернопіль, 2010 – 54-61с.		Впродовж заняття
18.05.20 2 год	Тема 20. Характеристика співацьких навичок.	лекція	Юцевич Ю. Роль вокального-слухових впливів у формуванні дитячих голосів // Музика в школі. Вип. 7. К.: Музична Україна. 1981. С. 36–44.	Співацька позиція. Дихання. Три типи дихання (ключичне(верхньореберне), грудне, діафрагматичне(нижньореберне)). Звукоутворення. Види атак (тверда, м'яка, придихальна). Дикція та її розвиток.	Впродовж лекції
25.05.20 2 год	Тема 21. Специфіка хорових навичок.	лекція	Гумінська О.О.– Уроки музики в загальноосвітній школі. Мет. посібник – Тернопіль, 2010 – 54-61с.	Хорові навички групуються у два розділи: стрій і ансамбль. Види ансамблю. Характеристика динамічного ансамблю. Ритмічний та темповий ансамбль. Дикційний ансамбль, як уміння активно та чітко проспівувати слова. Тембровий ансамбль у дитячому хорі. Вправи для відпрацювання двоголосся.	Впродовж лекції
1.06.20	Тема 22.	семінарське	Гладка С. Наукові	Визначення поняття	Впродовж

	Розспівування в молодшому хорі	е заняття	основи вокального виховання учнів початкових класів// Музика в школі. Вип. 7. К. : Музична Україна. 1981. С. 29–36.	«розспівування» різними вченими-музикантами (Соколова В., Лобачова Є., Алієва Ю.) Роль розспівування у роботі з дитячим хором. Система розспівування на різних стадіях роботи дитячого хору. Види розспівок та вправ. Вправи для досягнення унісонного звучання, на вироблення дикції, на округлення голосних. Оволодіння співом у високій позиції, вироблення відчуття головного резонатора; досягнення легкості та рухливості звучання голосів.	заняття
--	--------------------------------	-----------	---	---	---------